

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: A. V., e. č. X
st. příslušnost: X
t.č. pobytem: X
doručovací adresa: X

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor azylové a migrační politiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2021, č. j. OAM-49/ZA-ZA11-ZA21-2021

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2021, č. j. OAM-49/ZA-ZA11-ZA21-2021, **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2021, č. j. OAM-49/ZA-ZA11-ZA21-2021 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo pro nepřipustnost rozhodnuto o zastavení řízení ve věci žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“ nebo „AZ“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Dne 22. 1. 2021 podala výše jmenovaná opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen ČR), která je druhá v pořadí.
3. Žalovaný odkázal na relevantní právní úpravu obsaženou v ustanovení § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (opakovaná žádost).
4. Žalovaný shrnul, že dne 19. 8. 2014 žalobkyně podal první žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR, o níž bylo vedeno řízení pod sp. zn. OAM-385/ZA-ZA14-2014. Žalovaný vydal dne 25. 11. 2014 rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany, které nabylo právní moci dne 1. 12. 2014. Doba trvání doplňkové ochrany byla žalobkyni následně prodloužena, a to rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 12. 2016, č.j. OAM-385/ZA-ZA14-K01-PD1-2014 s platností do dne 10. 1. 2019. Následně bylo vydáno rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany, které nabylo právní moci dne 22. 7. 2019. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji rozsudkem ze dne 2. 11. 2020, č.j. 29 Az 14/2019 – 32 zamítl.
5. Na základě provedeného správního řízení dospěl k závěru, že v případě žadatelky o prodloužení doplňkové ochrany již pominuly důvody, pro které jí byla udělena doplňková ochrana, a v případě jejího návratu do vlasti jí dle žalovaného již nehrozí nebezpečí vážné újmy dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný dospěl rovněž k závěru, že výše jmenovaná žadatelka o mezinárodní ochranu nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu na základě nově uvedených skutečností. Žadatelka v této souvislosti hovořila o obavách z chování temperamentních Ukrajinců, kteří by ji odsuzovali kvůli tomu, že je HIV pozitivní a mohli by ji kvůli tomu i zabít. Jmenovaná dále projevila obavy z toho, že ve vlasti nemá žádné zázemí a kvůli své nemoci bude mít potíže nalézt a vykonávat zaměstnání. Žalovaný rozhodl, že ani v této souvislosti se doplňková ochrana jmenované neprodlužuje. Rozhodnutí správního orgánu bylo následně potvrzeno i rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové.
6. Po posouzení důvodů uvedených výše jmenovanou pro podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 22. 1. 2021 žalovaný konstatuje, že jmenovaná uvádí stejné motivy svého odchodu z vlasti a neochoty se na Ukrajinu opětovně vrátit, jako uváděla v průběhu správního řízení č. j. OAM-385/ZA-ZA14-2014, tj. svůj zdravotní stav, rodinné vazby na území ČR a neuspokojivou bezpečnostní situaci na Ukrajině. Těmito se však žalovaný zabýval a posoudil je již v rámci předchozího řízení ve věci mezinárodní ochrany.
7. Co se týká aktuálního zdravotního stavu žalobkyně, žalovaný upozornil, že z výpovědi jmenované ohledně jejího zdravotního stavu a z doložené lékařské zprávy jasně vyplývá, že od doby vydání rozhodnutí č. j. OAM-385/ZA-ZA14-K03-PD2-2014, kterým nebyla jmenované doplňková ochrana prodloužena, nedošlo k žádným výrazným změnám, které by mohly mít vliv na posouzení žádosti výše jmenované o udělení mezinárodní ochrany. Z doložené lékařské zprávy ze dne 22. 1. 2021 vyplývá, že jmenovaná trpí stále infekcí HIV - 1 kat. A2, která jí byla diagnostikována v listopadu 2014. V chronické medikaci ani v režimových opatřeních nenastaly žádné změny. Lékaře navštěvuje žadatelka ambulantně dle výsledků vyšetření jednou za jeden až tři měsíce. Dotyčná se tedy aktuálně nenachází v přímém a bezprostředním ohrožení svého života a její zdravotní stav nevyžaduje jakoukoliv vysoce specializovanou

zdravotní péči, která by jí nemohla být ve vlasti poskytnuta. Žadatelka není v běžném životě odkázána na péči žádné další osoby. Je zletilou a plně svéprávnou osobou, která je schopna si zajišťovat své životní potřeby vlastní prací.

8. Žalovaný dodal, že zdravotním stavem dotyčné a možnostmi její léčby na Ukrajině se podrobně zabýval a posoudil je již v rámci rozhodnutí č. j. OAM- 385/ZA-ZA14-K09-PD2-2014, na které v tomto ohledu plně odkazuje. Argumentaci správního orgánu přitom potvrdil ve svém rozsudku i Krajský soud v Hradci Králové. Z aktuálních vyjádření dotyčné ani z jí doložených informací pak nevyplývá, že by v této oblasti došlo oproti předchozímu pravomocně ukončenému řízení k jakémukoliv zhoršení či zásadní změně. Naopak dle úplného znění citovaných aktuálních zpráv ve vyjádřeních ze dne 9. 2. 2021 a 17. 2. 2021 je situace ohledně problematiky HIV na Ukrajině stabilní, resp. v některých oblastech došlo za poslední roky i ke zlepšení.
9. Ohledně údajné nové skutečnosti uvedené žadatelkou, a sice že ji ve vlasti střelili do nohy a byla dvakrát znásilněna, je žalovaný nucen konstatovat, že tato byla jmenované objektivně známa již v průběhu správního řízení o její předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany a ta tak měla možnost i povinnost uvést ji za účelem jejího posouzení již tehdy, pokud ji považovala za natolik závažnou pro její důvody podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je tedy důsledkem pouze jejího vlastního zavinění, že tato údajná nová skutečnost nebyla předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.
10. K obavám jmenované ohledně její bezpečnosti po případném návratu do vlasti žalovaný dodal, že ČR považuje Ukrajinu (s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů), za tzv. bezpečnou zemi původu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Jmenovaná má tudíž v případě jakýchkoliv problémů v zemi jejího původu možnost využít ochrany kompetentních orgánů vlasti.
11. Z uvedených důvodů žalovaný zastavil řízení pro nepřipustnost opakované žádosti žalobkyně.

II. Žaloba

12. Žalobkyně poukázala na výklad relevantní právní úpravy. Za nepřipustnou lze dle § 10a písm. e) zákona o azylu považovat žádost podanou opakovaně, aniž by v ní byly uvedeny nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.
13. Žalovaný v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumá, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu a důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozích pravomocně skončených řízeních ve věci mezinárodní ochrany.
14. Žalobkyně namítá nesprávné posouzení otázky, zda se v rámci řízení o opakované žádosti objevily nové skutečnosti, které by založily povinnosti žalovaného opětovně meritorně přezkoumat napadené rozhodnutí.

15. V této souvislosti je třeba poukázat i na judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, publ. pod č. 2642/2012 Sb. NSS), který zde specifikoval náležitosti, které musí správní rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany obsahovat.
16. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že z tvrzení žalobkyně nevyplynula žádná nová skutečnost nebo zjištění, ve smyslu § 11a zákona o azylu, které by odůvodňovaly opětovné meritorní posouzení její žádosti. S tímto tvrzením však žalobkyně nesouhlasí, a domnívá se, že žalovaný v této souvislosti posoudil jí uváděné skutečnosti nesprávně, a to i přes to, že tyto skutečnosti mohou být relevantní z pohledu azylové i doplňkové ochrany. Žalobkyně je názoru, že informace, které uvedla při pohovoru, a ve svém vyjádření k poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 10. 2. 2021 a vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze 17. 2. 2021 svědčí o tom, že jí uváděné skutečnosti je možné podřadit pod ustanovení § 14 zákona o azylu, a že rovněž prokazují, že by jí v případě návratu do země původu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. V případě navrácení žalobkyně na Ukrajinu by jí totiž hrozilo vážné ohrožení jejího zdraví, života a důstojnosti.
17. Žalobkyně má za to, že žalovaný nepostupoval v souladu s § 3 a 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, když s ohledem na hospodárnost a efektivitu řízení nepřistoupil k přeložení důkazů předložených ve vyjádření žalobkyně k podkladům pro vydání rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 17. 2. 2020 žalobkyní, které měly dokládat aktuální informace ohledně léčby HIV pozitivních osob a stavu zdravotnictví na Ukrajině. Žalovaný v napadeném rozhodnutí argumentoval, že žalobkyně dostatečně objasnila obsah jednotlivých materiálů, aniž by se jejich obsahem dále blíže zabýval. Ohledně situace HIV pozitivních žen na Ukrajině a možnosti jejich léčby pouze odkázal na svoji předchozí argumentaci v zamítavém rozhodnutí č. j. OAM-385/ZA-ZA14-K09-PD2-2014. Tyto zprávy však pouze potvrzují tvrzení žalobkyně o (stále) nedostatečnosti lékařské péče pro HIV pozitivní pacienty a společenské stigmatizaci těchto osob.
18. Není pohyb, že by žalobkyně byla vystavena nebezpečí vážné újmy v případě návratu na Ukrajinu. Musela by totiž v každém zaměstnání a každému ošetřujícímu lékaři hlásit, že je HIV pozitivní osobou. V důsledku čehož by byla nepochybně vystavena diskriminaci ze strany většinové společnosti.
19. Žalovaný se odmítl zabývat novou skutečností v podobě pandemie COVID-19. Žalobkyně jakožto osoba trpící nevyléčitelným chronickým onemocněním však spadá do rizikové skupiny, a v případě jejího navrácení na Ukrajinu by pro ni případná nákaza koronavirem představovala ohrožení na životě. Ačkoliv žalobkyně nerozporuje tvrzení žalovaného, že se v současné době nenachází v přímém a bezpečnostním ohrožení svého života, žalovaný se měl zabývat ohrožením jejího života v případě navrácení na Ukrajinu v současné době, jak to ostatně přibližuje žalobkyně výše, což žalovaný neučinil. V tomto ohledu žalobkyně poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, čj. 6 Azs 34/2009-89.
20. Žalobkyně rovněž během podání údajů k jí podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla nové skutečnosti, že v zemi původu byla v minulosti postřelena a že

byla dvakrát znásilněna. K tomu žalovaný pouze konstatoval, že skutečnost byla žalobkyni objektivně známa již v průběhu správního řízení o její předchozí žádosti a důsledkem jejího zavinění nebyla tato skutečnost předmětem zkoumání. Žalobkyně sice uznává, že skutečnost jí byla známa již v předcházejícím řízení, avšak bylo pro ni náročné o nich hovořit, což musí být s ohledem na citlivost tématu pochopitelné. Žalobkyně je proto přesvědčena, že žalovaný měl i tyto skutečnosti podrobit zkoumání ve správním řízení a jelikož tak neučinil, dopustil se pochybení.

21. Co se týká bezpečnostní situace v zemi původu žalobkyně, žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel z Informace OAMP: Situace na Ukrajině ze dne 25. dubna 2020 a z Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. srpna 2020. Z těchto zpráv však žalovaný odkazuje pouze na zcela obecné informace, které žádným způsobem nesouvisí s důvody žádosti o mezinárodní ochranu, které v žádosti prezentovala žalobkyně.
22. Obě zprávy byly vypracovány žalovaným správním orgánem a neobsahují žádné informace ohledně léčby či postavení HIV-pozitivních osob na Ukrajině. Již z názvu druhé zprávy je navíc zřejmé, že tato byla vytvořená pouze pro účely zařazení Ukrajiny na seznam bezpečných zemí, nikoliv pro účely individuálního posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podanou žalobkyní. Již z tohoto důvodu považuje žalobkyně tuto zprávu za neobjektivní a zcela nedostatečnou pro řádné zjištění skutkového stavu. Tato zpráva totiž vůbec nezohledňuje individuální důvody žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu, a proto jí nelze považovat za přesnou, jak vyžaduje § 23c písm. c) zákona o azylu.
23. Žalobkyně je s ohledem na uvedené přesvědčena, že napadené rozhodnutí je výsledkem nezákonného postupu žalovaného, který si neopatřil dostatečné množství aktuálních a relevantních informací o zemi původu žalobkyně a zároveň nepřihlédl ke všemu, co žalobkyně v rámci řízení tvrdila nebo co vyšlo najevo. V důsledku toho žalovaný nezjistil skutkový stav způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Žalovaný nesprávně posoudil individuální situaci žalobkyně, když rozhodl, že z tvrzení žalobkyně nevyplynula žádná nová skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala meritorní posouzení žádosti. Žalovaný se měl s ohledem nově tvrzené skutečnosti žádosti meritorně zabývat.
24. Žalobkyně je přesvědčena, že v případě návratu na Ukrajinu by byla ohrožena na svém životě a zdraví, a tedy splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu; nebo alespoň k udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

25. Ve svém **vyjádření** k žalobě ze dne 6. 12. 2021 žalovaný uvedl následující. Žalovaný je nadále přesvědčen o tom, že postupoval zcela v souladu se zákonem, pokud řízení o již druhé žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu zastavil podle § 25 písm. i) zákona, neboť žalovaný po posouzení důvodů uvedených žalobkyní pro podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 22. 1. 2021 dospěl k závěru, že jmenovaná uvedla zcela shodné motivy svého odchodu z vlasti a neochoty se na Ukrajinu opětovně vrátit, jako uváděla v průběhu správního řízení vedeného pod č.

- j. OAM-385/ZA-ZA14-2014, tj. svůj zdravotní stav, rodinné vazby na území České republiky a neuspokojivou bezpečnostní situaci na Ukrajině.
26. Uvedenými důvody se však žalovaný již zabýval a posoudil je již v rámci předešlého řízení ve věci mezinárodní ochrany jmenované. Žalovaný shrnul genezi řízení ve věcech žádostí žalobkyně a konstatoval, že po dvou měsících od nabytí právní moci uvedeného rozsudku krajského soudu žalobkyně podává svou opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. K aktuálnímu zdravotnímu stavu žalobkyně žalovaný uvádí, že z vyjádření žalobkyně v průběhu správního řízení a ani z jí doložených informací nevyplynulo, že by oproti předchozímu pravomocně ukončenému řízení došlo k jakémukoliv zhoršení či zásadní změně jejího zdravotního stavu.
27. Z doložené lékařské zprávy ze dne 22. 1. 2021, na kterou správní orgán tímto odkazuje, vyplývá, že jmenovaná trpí stále infekcí HIV – 1 kat. A2, která jí byla diagnostikována v listopadu 2014. V chronické medikaci ani v režimových opatřeních nenastaly žádné změny. Lékaře navštěvuje žadatelka ambulantně dle výsledků vyšetření jednou za jeden až tři měsíce. Dotyčná se tedy aktuálně nenachází v přímém a bezprostředním ohrožení svého života a její zdravotní stav nevyžaduje jakoukoliv vysoce specializovanou zdravotní péči, která by jí nemohla být ve vlasti poskytnuta. Žalobkyně není v běžném životě odkázána na péči žádné další osoby. Je zletilou a plně svéprávnou osobou, která je schopna si zajišťovat své životní potřeby vlastní prací.
28. Žalovaný poukázal na to, že zdravotním stavem žalobkyně a možnostmi její léčby na Ukrajině se již podrobně zabýval a posoudil je již v rámci rozhodnutí č. j. OAM-385/ZA-ZA14-K09-PD2-2014. Dovolává-li se žalobkyně ve své žalobě toho, že žalovaný se měl situací v ukrajinském zdravotnictví opětovně zabývat rovněž v novém řízení o udělení mezinárodní ochrany, a to mimo jiné s ohledem na probíhající pandemii onemocnění COVID-19, neboť předcházející rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany její osobě vydal žalovaný již dne 3. 7. 2019, tedy v době, kdy ve světě nový typ koronaviru nebyl rozšířen, považuje žalovaný uvedený požadavek žalobkyně, který by dle jejího mínění měl založit nové důvody pro podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice, za zcela nelogický a bezpředmětný. Je zřejmé, že pandemie COVID-19 postihla v předcházejících měsících všechny státy světa a jejich obyvatele, a to včetně České republiky, a byla zapříčiněna vis maior, tedy nezávisle na jednání či konání konkrétních státních orgánů či bezpečnostních složek kteréhokoliv státu.
29. Žalovaný musí také setrvat na závěrech, které zaujal v napadeném rozhodnutí k údajné nové skutečnosti uváděné žalobkyní v průběhu správního řízení o její aktuální žádosti o mezinárodní ochranu, a sice že ji ve vlasti střílili do nohy a byla dvakrát znásilněna. Žalovaný je tak nucen opětovně konstatovat, že uvedené skutečnosti byly jmenované objektivně známy již v průběhu správního řízení o její předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně tak měla možnost i povinnost tyto skutečnosti uvést za účelem jejich posouzení již tehdy, pokud je považovala za natolik závažné, že v nich nyní spatřuje důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu. Je tak důsledkem pouze vlastního zavinění žalobkyně, že tyto údajné nové skutečnosti nebyly předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany již v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.

30. Žalovaný poukázal na to, že k problematice opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 23. 9. 2009, č. j. 1 Azs 43/2009 – 66, a dále rozsudek ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65). Podle žalovaného je hlavním smyslem a účelem institutu opakované žádosti postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které žadatel nemohl uplatnit nikoli vlastní vinou během předchozího řízení. Žalovaný je toho názoru, že shora citované závěry Nejvyššího správního soudu v Brně lze plně vztáhnout i na případ žalobkyně.
31. Ve své **replíce** ze dne 3. 2. 2022 žalobkyně uvedla, že i vzhledem k dalšímu vývoji, kdy jsou vztahy s jejími dětmi postupně znovu navazovány a obnovovány, je nyní důležité, aby nedošlo k zásahu do tohoto procesu tím, že by žalobkyně byla nucena z území ČR vycestovat. Žalobkyně vyzdvihuje, že vycestování by znamenalo zásah do práva na respektování rodinného a soukromého života, jež je zaručeno čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Přerušování kontaktu a procesu obnovení vztahu s dětmi žalobkyně by rovněž, podle jejího přesvědčení, nebyl v souladu s tzv. nejlepším zájmem dítěte podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Vycestování by tudíž bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR. V případě žalobkyně, měl s ohledem na vývoj situace žalovaný správní orgán důkladně posoudit otázku, zda by případné vycestování žalobkyně neodporovalo čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.
32. Žalobkyně dále poukázala také na zhoršující se bezpečnostní situaci na Ukrajině a na hrozbu invaze ruských vojsk. Z dostupných zpráv o situaci na Ukrajině totiž vyplývá, že v nejbližší době by mohlo dojít k invazi ruských vojsk. Z uvedených důvodů žalobkyně setrvala na svém žalobním návrhu.

V. Posouzení věci krajským soudem

33. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 s. ř. s.), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
34. Krajský soud postoupil věc k projednání a rozhodnutí Městskému soudu v Praze z důvodu své místní nepřislušnosti. Tento soud věc předložil k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu, který usnesením ze dne 24. 6. 2021, č. j. Nad 123/2021-28 (nabylo právní moci ke dni 30. 6. 2021) určil, že příslušným soudem je Krajský soud v Brně.
35. Krajský soud přiznal k návrhu žalobkyně podané žalobě odkladný účinek svým usnesením ze dne 1. 10. 2021, č. j. 33 Az 30/2021-30, které nabylo právní moci ke dni 7. 10. 2021.
36. Ze **správního spisu** žalovaného vyplývají následující skutečnosti. Žalobkyně dne 22. 1. 2021 podala žádost o udělení mezinárodní ochrany a dne 27. 1. 2021 k ní poskytla údaje. Vyplývá z nich, že je rozvedená od roku 2017 a má v ČR dvě děti, syna V. V. (nar. X) a syna R. P. (nar. X), přičemž jsou oba v péči pěstounské rodiny. Naposledy žila na Ukrajině ve městě X (Černihivská oblast). Měla v ČR v letech 2014 až 2019 doplňkovou ochranu, která jí nebyla prodloužena. Žalobkyně je HIV pozitivní a uvedla, že má poruchu centrální nervové soustavy, je na tom i psychicky špatně. Jejími důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou citové vazby na děti, které už neviděla asi rok a půl. Na Ukrajině měla úraz (někdo ji střílel do nohy), policie tam nikoho

nechrání. Její přátelé i rodina ji zavrhli. Předpokládala, že bude další válka. Také by se na Ukrajině nemohla léčit, také kvůli epidemii koronaviru. Ještě doplnila, že byla na Ukrajině šikanována a dvakrát znásilněna, přičemž jednou potratila.

37. Ve spisu je založeno v kopii rozhodnutí ze dne 25. 11. 2014, č. j. OAM-385/ZA-ZA14-ZA14-2014, jímž byla žalobkyni udělena doplňková ochrana na 24 měsíců, a to kvůli tehdejšímu konfliktu na jihovýchodě Ukrajiny. Dále podle rozhodnutí ze dne 22. 12. 2016, č. j. OAM-385/ZA-ZA14-K01-PD1-2014 jí byla prodloužena doplňková ochrana o dalších 24 měsíců, a to z důvodu očekávání narození druhého dítěte a nejasnou situací na Ukrajině v péči o HIV pozitivní pacienty.
38. Podle rozsudků Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 18. 12. 2018, byli nezletilí synové žalobkyně svěřeni do pěstounské péče manželům S., přičemž zároveň soud zamítl návrhy matky na úpravu styku s dětmi. Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 7. 2019 již žalobkyni nebyla prodloužena doplňková ochrana, a to z důvodu, že obec X již nebyla v oblasti zasažené ozbrojeným konfliktem se separatisty na jihovýchodě Ukrajiny, přičemž zdravotní stav žalobkyně byl stabilizovaný na ambulantní péči. Rodinné vazby na území ČR (nezletilí synové v pěstounské péči) nepředstavovaly podle žalovaného důvod pro prodloužení doplňkové ochrany.
39. Ve spisu jsou též založeny zprávy o zemi původu - Ukrajina (Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu – srpen 2020) a Ukrajina – situace v zemi (25. 4. 2020). Žalobkyně se dále vyjádřila k poskytnutým údajům přípisem ze dne 9. 2. 2021, v němž zdůraznila, že je osobou HIV pozitivní, které jsou na Ukrajině diskriminovány a stigmatizovány. Dále poukázala na rodinné vazby na území ČR, kde usiluje o znovu získání svých dětí do péče, a dále také na špatnou bezpečnostní situaci žen a na Ukrajině s tím, že má v ČR již silné a stabilní sociální vazby, které by navrácením byly zpřetrhány.
40. Dne 17. 2. 2021 dále žalobkyně zaslala další vyjádření, v němž navrhla (označila a předložila) několik listin jako důkazy pro svá tvrzení. Šlo zejm. o Zprávu UNDP ze dne 1. 12. 2020 o stigmatizaci a diskriminaci HIV pozitivních osob na Ukrajině, dále Zprávu organizace Avert ze dne 9. 2. 2021 (HIV and AIDS in Ukraine), zprávu Amnesty International o domácím a sexuální násilí na východní Ukrajině (Not a Private Matter – Domestic and Sexual Violence Against Women in Eastern Ukraine – 2020), zprávu Human Rights Watch (Ukraine – Events of 2018) a zprávu Kyjev Post ze dne 30. 11. 2012 (HIV Prevention – AIDS Treatment still lag in Ukraine). Na to bylo vydáno bez dalšího napadené rozhodnutí dne 22. 2. 2021.
41. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice), tedy ke dni svého rozhodování.
42. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 76 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. bez nařízení ústního jednání.
43. Žaloba je důvodná.
44. Krajský soud předně připomíná, že se v dané věci jedná o řízení ve věci opakované žádosti o mezinárodní ochranu, která byla napadeným rozhodnutím posouzena jako

nepřípustná, protože bylo řízení podle ust. § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu zastaveno.

45. Podle ust. § 25 písm. i) zákona o azylu platí, že: *„Řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.“*
46. Podle ust. § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu dále platí, že: *„Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.“*
47. V této souvislosti je v ust. § 11a odst. 1 zákona o azylu stanoveno, že: *„Podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu brozí vážná újma podle § 14a.“*
48. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že se jedná o opakovanou žádost cizince, u které nejsou splněny podmínky pro věcné posouzení důvodů pro udělení některé formy azylu či doplňkové ochrany, zaměřuje se v rámci svého rozhodnutí pouze na zdůvodnění její nepřipustnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2017, čj. 6 Azs 66/2017-49; dostupná na www.nssoud.cz).
49. K přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu se poté blíže vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96. Uvedl, že přípustnost opakované žádosti je třeba posuzovat z pohledu existence možných nových skutečností a zjištění jak z pohledu azylu, tak z pohledu doplňkové ochrany. V této souvislosti upozornil, že i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či důvody, může splňovat podmínku přípustnosti, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany (viz bod 18 citovaného rozsudku).
50. Rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany pak musí obsahovat odůvodnění o tom, že: „1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany“ (bod 19 citovaného rozsudku).

A) Posouzení opakované žádosti žalobkyně v napadeném rozhodnutí

51. Krajský soud v první řadě uvádí, že napadené rozhodnutí žalovaného požadavkům vyplývajícím z právní úpravy i ustálené judikatury zcela nevyhovuje, resp. i z pohledu skutkového stavu hodnoceného k datu jeho vydání trpí některými vadami ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. a), b) s.ř.s.

52. Především krajský soud podotýká, že zejména z hlediska ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu je relevantní argumentace žalobkyně, že coby HIV pozitivní osoba nebude mít možnost se na Ukrajině reálně léčit, příp. že bude čelit stigmatizaci většinové společnosti, příp. bude zavržena i svými blízkými (otec). Je třeba poukázat na skutečnost, že doplňková ochrana byla žalobkyni udělena a dvakrát prodloužena z důvodů nepříznivé bezpečnostní situace na Ukrajině, ale také s přihlédnutím k jejímu zdravotnímu stavu a možnostem léčby v případě návratu do země původu.
53. Pokud bylo napadené rozhodnutí založeno na tom, že v samotné argumentaci, že žalobkyně je HIV pozitivní osoba, nespočívá nový důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany, je třeba s tímto názorem souhlasit. Samotný status HIV pozitivní osoby neznamena důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany (kupř. humanitárního azylu či doplňkové ochrany), a to zejm. v situaci, kdy se zdravotní stav žalobkyně zásadně nezhoršil. Na druhé straně ale žalobkyně podrobně tvrdila i předkládala podklady v tom směru, že situace HIV pozitivních osob na Ukrajině je špatná. Tyto zprávy žalovaný sice nepominul, ale v napadeném rozhodnutí je hodnotil velmi stručně tak, že situace osob HIV pozitivních na Ukrajině stabilizovala, či v některých aspektech dokonce zlepšila. Přitom však tyto zprávy nebyly přeloženy do českého jazyka. Krajský soud se s těmito zprávami založenými ve správním spisu seznámil v jejich zdrojové podobě a je toho názoru, že takto zjednodušit poselství těchto dokumentů nelze. Citované zprávy vypovídají o tom, že exekutiva na Ukrajině sice bojuje s rostoucími počty nákazy HIV pozitivních osob cestou prevenčních programů, ale na druhé straně přetrvávají fenomény, na něž odkazuje žalobkyně (marginalizace, sociální vyloučení a nedostatečný přístup k pomoci). Se stručným hodnocením žalovaného obsaženým v napadeném rozhodnutí tak nelze vystačit a představuje vadu napadeného rozhodnutí.
54. Samostatným problémem je také průnik šíření nemoci Covid-19 ve vztahu k osobám nakaženým HIV, kteří představují rizikovou skupinu ve vztahu k potenciálním následkům prodělání nemoci Covid-19. Krajský soud je toho názoru, že žalovaný se měl k datu svého rozhodování těmito otázkám více věnovat a zvážit tak plnohodnotné meritorní posouzení žádosti žalobkyně. Tyto otázky, na něž žalobkyně velmi podrobně upozorňovala ve správním řízení, nebyly předmětem pozornosti žalovaného, a proto zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů [§76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.].
55. Stejně tak lze hodnotit také způsob, jakým se žalovaný vypořádal s jinou linií argumentace žalobkyně, a to jejích rodinných a sociálních vazeb na území ČR, které jsou podle názoru žalobkyně natolik intenzivní, že jí hrozí v případě návratu na Ukrajinu zásah do jejího práva na soukromý a rodinný život. Krajský soud tu poznamenává, že situace žalobkyně se od prvotního přiznání doplňkové ochrany v roce 2014 zásadně vyvinula, neboť v té době žalobkyně očekávala narození prvního syna. Dnešní situace žalobkyně je tedy zcela odlišná od té, kterou pokrývá prvotní rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany. Žalovaný se poprvé s rodinnou situací žalobkyně měl příležitost zabývat v rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany ze dne 3. 7. 2019. Nicméně i od té doby došlo k vývoji situace, kdy se žalobkyně snažila s dětmi stýkat (což dokládala v soudním řízení) a dokonce podala návrh na svěření dětí do své péče (posléze ve vztahu k nezl. X ho vzala zpět). V napadeném rozhodnutí k těmto otázkám nelze najít žádné odůvodnění.

56. Tato argumentace je však relevantní opět z hlediska udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, a tudíž její pojednání v režimu nepřipustné opakované žádosti je zde spíše nepřesvědčivé. I zde si zasluhovala situace žalobkyně plné meritorní hodnocení v režimu řízení o udělení mezinárodní ochrany. K tomu krajský soud upozorňuje na rozsudek zdejšího soudu ze dne 16. 2. 2022, č. j. 41 Az 4/2021-23, v němž krajský soud dospěl k závěru, že *pokud žadatel o mezinárodní ochranu opře o čl. 8 Úmluvy a vznese důvody spadající pod definici vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, aplikovat koncept bezpečné země původu a chtít po něm, aby tedy vyvracel domněnku bezpečnosti země původu.*
57. Krajský soud shrnuje, že vzhledem ke značně komplikované situaci, v níž se žalobkyně po neprodloužení doplňkové ochrany ocitla, měla být opakovaná žádost ze strany žalovaného chápána jako přípustná ve smyslu ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu.

B) Důvody pro nové posouzení opakované žádosti žalobkyně

58. Dále se krajský soud zabýval hodnocením stávající bezpečnostní situace na Ukrajině. Žalovaný k datu vydání svého rozhodnutí vycházel z toho, že Ukrajina je bezpečná země původu, s tím, že výjimkou je pouze oblast jihovýchodní Ukrajiny (Doněcká a Luhanská oblast, poloostrov Krym). Důvodem bylo to, že po podání žaloby se objevila zcela nová skutečnost, která činí jednoznačně opakovanou žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu přípustnou ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu. Touto skutečností je invaze Ruské federace a následné rozpoutání války na území Ukrajiny. Krajský soud shledal, že v tomto případě tu jsou podmínky pro prolomení obecné zásady zakotvené v § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož *„při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.“* Z judikatury správních soudů jednoznačně plyne, že důvodem prolomení zásady koncentrace řízení je aplikace čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Podle něj členské státy EU musí zajistit, aby měl žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany k dispozici účinný opravný prostředek, jehož podstatou je alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci, které je úplné a *ex nunc* (tj. podle stavu ke dni rozhodnutí soudu).
59. Podle čl. 52 odst. 1 procedurální směrnice se povinnost zajistit účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 46 odst. 3 této směrnice vztahuje na žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané po 20. 7. 2015. S ohledem na včasné neprovedení čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice do vnitrostátního právního řádu, má toto ustanovení přímý účinek, jedná-li se o žádost o mezinárodní ochranu podanou po rozhodném datu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017-30, nebo ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015-35). Právě krajský soud je v tomto případě soudem, který má povinnost zajistit úplné a *ex nunc* posouzení opravného prostředku podaného proti rozhodnutí žalovaného.
60. V rámci soudního řízení lze při aplikaci čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice uplatňovat pouze takové nové skutečnosti, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany buď nemohl bez svého zavinění uvést již v řízení před správním orgánem, anebo k jejich neuvedení měl ospravedlnitelný důvod (nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16; dostupná na <https://nalus.usoud.cz/Search/Search.aspx>).
61. Za takovou specifickou situaci Nejvyšší správní soud označil například vypuknutí válečného konfliktu na území celé země původu žadatele o mezinárodní ochranu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27). Současná situace na Ukrajině podle krajského soudu představuje přesně takovou situaci, kterou musel zohlednit.
62. V tomto případě není pochyb o tom, že válka na Ukrajině představuje novou skutečnost, na kterou dokonce žalobkyně in eventum varovně upozorňovala již předtím, než skutečně vypukla (naposledy ve svém doplnění ze dne 17. 2. 2021). Jakkoliv se její předpoklad naplnil až v době, kdy již probíhalo soudní řízení (válka na Ukrajině vypukla ke dni 24. 2. 2022), je třeba k němu z hlediska zjištění skutkového stavu *ex nunc* v plném rozsahu přihlídnout (pro úplnost je třeba podotknout, že i v soudním řízení žalobkyně aktivně uplatnila tvrzení o válce na Ukrajině ve své replice).

63. Zároveň má krajský soud za to, že konflikt na Ukrajině představuje skutečnost obecně známou, kterou není třeba dokazovat při jednání (k vývoji válečného konfliktu viz např. <https://www.e15.cz/ukrajina-vs-rusko-konflikt-valka-aktualne>). I sám žalovaný v současné době zřejmě očekává, že jeho negativní rozhodnutí, vesměs vycházející z toho, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu, ve světle hrozivých událostí poslední dnů neobstojí.
64. Závěrem krajský soud dodává, že zatím nijak nehodnotí intenzitu ozbrojeného konfliktu odehrávající se na Ukrajině a efekt na postavení žalobkyně. Tato nelehká úloha bude v dalším řízení na žalovaném. Boje na Ukrajině se však již prokazatelně neomezují „pouze“ na část Doněcké a Luhanské oblasti, ale dotýkají se bezprostředně velké části jejího území, včetně hlavního města Kyjeva. Jedná se o natolik významnou změnu poměrů v zemi původu žalobkyně, že rozhodnutí žalovaného nemůže obstát, neboť se zakládá na podkladech, které nelze stran bezpečnostní situace na Ukrajině nadále považovat za aktuální. Zásadní změna okolností činí závěry žalovaného obsažené v napadeném rozhodnutí nyní překonanými, a bude třeba, aby se žalovaný nově zabýval tím, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany (zejm. doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) a d) zákona o azylu).

VI. Závěr a náklady řízení

65. Krajský soud přistoupil v souladu s čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice ke zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu následné a svoji povahou zásadní změny bezpečnostní situace na Ukrajině, což je nová skutečnost, kterou žalovaný nemohl legitimně předvídat a zohlednit (výrok I.). Nicméně ke zrušení napadeného rozhodnutí by z důvodů vyložených v bodě V. A odůvodnění tohoto rozsudku došlo i v případě, pokud by válka na Ukrajině s Ruskou federací nevypukla [§ 76 odst. 1 písm. a), b) s.ř.s.].
66. Za této situace bude skutkový stav, který žalovaný vzal za základ napadeného rozhodnutí, vyžadovat rozsáhlé doplnění. Proto krajský soud žalovanému ukládá, aby opětovně a na základě aktuálních informací o bezpečnostní situaci v zemi původu žalobkyně meritorně posoudil, zda jsou v jeho případě dány důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Tímto právním názorem krajského soudu je správní orgán v dalším řízení vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).
67. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť úspěšné žalobkyni nevznikly žádné náklady řízení a ani jejich přiznání nepožadovala. Proto krajský soud žádnou náhradu nákladů úspěšné žalobkyni nepřiznal. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení. Z uvedených důvodů bylo o náhradě nákladů rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 10. května 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce